

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Utvidgning av patientnämndens verksamhetsområde samt ändring av reglemente

Föredragande landstingsråd: Ingela Nylund Watz

Ärendet

Patientnämnden hemställer hos landstingsfullmäktige om utvidgning av nämndens verksamhetsområde.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att utvidga patientnämndens verksamhetsområde på så sätt att nämnden får möjlighet att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län.

att anta förslag till ändring i reglemente för landstingstyrelsen och landstingets nämnder.

Bilagor

- 1 Förslag till ändringar av reglementet
- 2 Patientnämndens tjänsteutlåtande

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 3 mars 2004.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 16 mars 2004.

Ärendet och dess beredning

Patientnämnden har den 2 december 2003 hemställt hos landstingsfullmäktige om *att* utvidga patientnämndens verksamhetsområde på så sätt att nämnden skulle få möjlighet att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län.

”För att patientnämnden på bästa sätt skall kunna hjälpa dem som vänder sig till nämnden med synpunkter och klagomål på tandvården skulle nämnden önska att nämndens verksamhetsområde omfattade all offentlig finansierad tandvård. Det finns förslag och önskemål från flera håll om en utvidgning av patientnämndens verksamhet. I avvaktan på att detta skall ske lagstiftningsvägen vore det bra om landstingsfullmäktige skulle kunna besluta att utvidga patientnämndens verksamhetsområde, på så sätt att nämnden skulle kunna ingå avtal med Sveriges Tandhygienistförening att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till den offentligt finansierade tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län i enlighet med ovan sagda.”

Patientförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 november bifogas (bilaga).

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 16 december 2003 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* utvidga patientnämndens verksamhetsområde på så sätt att nämnden får möjlighet att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län, *att* anta förslag till ändring i reglemente för landstingsstyrelsen och landstingets nämnder enligt bilaga.

Patientnämnden handlägger idag patientanmälningar gällande Folktandvården och då även de tandhygienister som arbetar där. Nämnden måste dock dagligen hänvisa ärenden som berör den privata tandvården till privat förtroendenämnd.

Inom hälso- och sjukvården omfattar patientnämndens ansvarsområde även sådan privat verksamhet som är kopplad till landstinget genom samverkansavtal, vårdavtal, entreprenadavtal eller motsvarande. Detta är inte fallet inom tandvården, där enbart den tandvård som bedrivs i landstingets egen regi, inom dess folktandvård, omfattas av patientnämndernas verksamhet.

I betänkandet Tandvården till 2010 (SOU 2002:53) föreslås en utvidgning av patientnämndernas verksamhet till att omfatta all tandvård som finansieras av landstingen. Landstingsstyrelsen har i sitt yttrande över betänkandet (LS 0207-0321) tillstyrkt förslaget om utvidgningen.

Utredningen Dentala material och hälsa (SOU 2003:53) ställer sig bakom förslaget att all tandvård som finansieras av landstingen i framtiden bör ingå i patientnämndernas ansvar.

Landstingsförbundet har i en skrivelse till regeringen i juni 2000, föreslagit en ändring av lagen om patientnämndsverksamhet, så att all tandvård som finansieras av landstingen skall omfattas av patientnämndernas kompetens.

Landstingsstyrelsens förvaltning delar patientnämndens åsikt i denna fråga. Det skulle underlätta uppföljningen av den tandvård som utförs inom ramen för den öppna hälso- och sjukvårdens avgiftssystem, d v s där tandläkaren får ersättning från landstinget, om Patientnämndens verksamhet utvidgades så att den omfattade även denna vård.

I avvaktan på den lagändring som erfordras, vore det bra om avtal kunde träffas mellan patientnämnden och Sveriges Tandhygienistförening att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till den offentligt finansierade tandvård som utförs av privata tandhygienister verksamma i Stockholms län. I ett sådant avtal får även ev kostnader för nämndens insatser regleras. Avtalet bör inledas som en försöksverksamhet som utvärderas efter ett år.

Bilagor

Förslag till ändring av reglemente

STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Reglemente för landstingsstyrelse och nämnder.

PATIENTNÄMND

42 §

Patientnämnden fullgör landstingets uppgifter enligt lag (1998:1656) om patientnämndverksamhet mm och gällande avtal mellan landstinget och länets kommuner om överlåtelse av sagda uppgifter samt de uppgifter som ankommer på patientnämnd enligt lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. *Patientnämnden får även handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentlig finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län.*

För nämnden gäller sagda lagar, övriga författningar om hälso- och sjukvården samt detta reglemente.

Det åligger patientnämnden

1.-----etc.

Patientnämndens tjänsteutlåtande

PM

Ärendet

Patientnämnden har från Sveriges Tandhygienistförening fått en förfrågan att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län.

Utredning

Enligt 1 § 3 punkten lag (1998:1656) om patientnämndsverksamhet m.m. och reglemente för Patientnämnden skall nämnden stödja och hjälpa patienter inom den tandvård enligt tandvårdslagen (1985:125) som bedrivs av landstinget.

Patientnämnden handlägger således redan idag patientkritik och patientanmälningar gällande folktandvården och då även de tandhygienister som arbetar där. Nämnden får dock dagligen samtal och brev som berör den privata tandvården, vilka måste hänvisas till privat förtroendenämnd. För att Patientnämnden skall kunna hjälpa i stort sett samtliga som vänder sig till nämnden med synpunkter och klagomål på tandvården skulle det vara önskvärt att nämnden handlade ärenden hänförliga till all offentligt finansierad tandvård, precis som nämnden gör gällande hälso- och sjukvården.

I betänkandet Tandvården till 2010 (SOU 2002:53) föreslås en utvidgning av patientnämndernas verksamhet till att omfatta all tandvård som finansieras av landstingen.

Landstingsstyrelsen i Stockholms läns landsting har i sitt yttrande över betänkandet (LS 0207-0321) tillstyrkt förslaget om utvidgningen. I yttrandet poängteras även att patienterna inom privattandvården kommer att sakna möjlighet till nämndernas stöd vad gäller den vård som staten finansierar genom tandvårdsförsäkringen. Det mest ändamålsenliga vore att nämndens kompetensområde omfattar all offentligt finansierad tandvård. En sådan ordning skulle innebära mindre krångel och dessutom stämma bättre med vad som redan gäller för nämnderna avseende att stödja patienterna inom hälso- och sjukvården.

Utredningen Dentala material och hälsa (SOU 2003:53) ställer sig bakom förslaget att all tandvård som finansieras av landstingen i framtiden bör ingå

i patientnämndernas ansvar. Man anser vidare att ur patienternas synvinkel hade det varit till fördel om all offentligt finansierad tandvård hade omfattats av förslaget.

I de diskussioner som Patientnämnden har haft med Sveriges Tandhygienistförening, om nämndens möjlighet att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till offentligt finansierad tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län, har man kommit fram till att Sveriges Tandhygienistförening får stå för samtliga merkostnader som uppkommer i och med detta. Till en början skulle detta åtagande ske under en försöksperiod på ett år som sedan skulle utvärderas.

Folktandvården har 160 tandhygienister och Patientnämnden handlägger under ett år cirka fem tandhygienistärenden. (Under 2002 handlade nämnden totalt 5 034 ärenden.) I dag har Sveriges Tandhygienistförening inte någon klagomålshantering, varför det kan vara svårt att veta hur många ärenden det kan bli beträffande de cirka 200 berörda privata tandhygienisterna. Patientnämnden gör dock den bedömningen att ovan nämnda diskuterade utvidgning av Patientnämndens verksamhetsområde kan leda till en fördubbling av nämndens tandhygienistärenden, det vill säga totalt ett tiotal ärenden.

Regelverk

Enligt 2 kapitlet 1 § kommunallagen (1991:900) (KL) får landsting själv ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till landstingets område eller deras medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

Av 3 kapitlet 4 § KL framgår det att fullmäktige skall bestämma nämndernas verksamhetsområden, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

Enligt samma kapitel 9 § första stycket 1 och 3 punkterna KL beslutar fullmäktige i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för landstinget, främst mål och riktlinjer för verksamheten och nämndernas organisation och verksamhetsformer. Av 10 § framgår att fullmäktige inte får delegera beslutanderätten i dessa ärenden till nämnderna.

Synpunkter

För att Patientnämnden på bästa sätt skall kunna hjälpa dem som vänder sig till nämnden med synpunkter och klagomål på tandvården skulle nämnden önska att nämndens verksamhetsområde omfattade all offentligt finansierad tandvård. Det finns förslag och önskemål från flera håll om en utvidgning av patientnämndernas verksamhet. I avvaktan på att detta skall ske lagstiftnings-

vägen vore det bra om Landstingsfullmäktige skulle kunna besluta att utvidga Patientnämndens verksamhetsområde, på så sätt att nämnden skulle kunna ingå ett avtal med Sveriges Tandhygienistförening att handlägga patientkritik och patientanmälningar hänförliga till den offentligt finansierade tandvård som utförs av privata tandhygienister med verksamhet i Stockholms län i enlighet med det ovan sagda.